

ELLENZÉK

FÜGGETLEN POLITIKAI NAPILAP

Censurat: Eugen Fenyoes

Egy szám ára
pályaudvaron is
1 Leu

Előfizetési ára helyben és
vidéken
Egy óra . . . . . 25 Leu
Negyedévre . . . . . 70 Leu
Fél évre . . . . . 130 Leu
Egész évre . . . . . 240 Leu

ALAPITOTTA: BARTHA MIKLÓS
FŐSZERKESZTŐ:
DR. DOBÓ FERENC

Szerkesztőség-kiadóhivatal:
Státus-palota
Telefonszám: 9. és 109.

Egy szám ára
pályaudvaron is
1 Leu

Nem lesz

a nemzetiségi kisebbségeknek külön miniszteriuma, amint korábban rebesgették, hanem a nemzetiségi kisebbségek és az egységesítés államtitkárságát állítják fel a belügyminiszterium bebelében. Egy kissé furcsán van ez az új államtitkárság kigondolva. Ugy vélekedhetek, hogy majd egy kalap alá veszik az új területeket speciálisan érdeklő dolgokat. Miután pedig itt nemzetiségi kisebbségek vannak, de meg másfelől az új terület igazgatását egységesíteni kell a régi királyságbeli vel, tehát csinálnak egy kisebbségi és egységesítési államtitkárságot. Alig lehet szerencsés megoldásnak tekinteni. Tartunk tőle, hogy majd az egykaptafárahuzás egységesítő szelleme fog a nemzetiségi kisebbségek ügyeinek intézésében is uralkodni.

Igazán mellékes, hogy milyen formában akarják a kérdést megoldani. Fő az, hogy akarják, ne csak szemfényvesztés legyen az egész kisebbségi jogokról és érdekekről való gondoskodás. Fő az, hogy a kormányzás és igazgatás egész szellemét a kisebbségi jogok egész terjedelemben való érvényesítésének, folytonos tiszteletben tartásának komoly akarása hassa át. S még ha a kormány valóban az őszinte jóakarat álláspontjára helyezkedne is,

Amerika felülvizsgálja az összes békeszerződéseket

Konstantin Venizelosz politikáját követi. Olaszország ratifikálta a rapallói egyezményt. A franciák nem akarták a világháborút?

Budapest, dec. 22. (Saját tud.) Cormick szenátor, Harding elnök barátja, európai körútjában rövid ideig Budapesten tartózkodott, hogy ott tájékozódjon a viszonyok felől és tárgyalásokat folytasson az illetékes körökkel. Cormick, aki európai útja alatt, amelynek hivatalos jellegét tagadja, résztvett Genfben a Népszövetség ülésén is, egy lap tudósítója előtt a következő nyilatkozatot tette:

Az amerikai kongresszus minden valószínűség szerint ki fogja mondani a hadiállapot megszüntetését s helyreállítja Európával a kereskedelmi forgalmat. Azután letárgyaljuk a békeszerződéseket, megállapítjuk azok igazságosságát vagy igazságtalanságát, célszerű vagy ostoba voltát, valamint azt, hogy milyen kötelezettségeket rónak az Egyesült-Államokra. Ha a népszövetség pártfogói azt kívánják tőlünk, hogy csatlakozunk az európai vagy ázsiai hatalmakhoz, ki fogunk rukkolni a nemzetközi nagybankárok könyveivel. Ez már a múlt évben is szándékunk volt. Akkor ki fog derülni az, hogy a bankár urak a szövetségeseknek adott kölcsönök révén milyen horribilis hasznot vágtak zsebre és az is, hogy egyes bankárok kötvényei esetleg amerikai véráldozatoktól függenek. Most még azonban egyik érdekeltiség ellen sem emelek vádat. Ostoba állítás az, hogy akik a békeszerződések becikkelyezését ellenzik, Amerikát el akarják szigetelni. Amerika világhatalmi állását már a háború előtt Rooseveltt idejében is elismerték, amikor Amerikának a legnagyobb volt a befolyása. Amerika mindig megtette kötelességét a világbéke biztosítása körül. Szerencsétlenségre az európai államférfiak nem hallgattak az igaz szóra. A cenzura útján megakadályozták azt, hogy népeik tudomást vehessenek Amerika akaratáról. Ezért felelősek mindazokért a sajnálatos eseményekért, melyek a fegyverszünet megkötése óta történtek.

Venizeloszt visszahívják?

Budapest, dec. 22. (Saját tud.) Athénből jelentik: Konstantin királynak és feleségének bevonulása Athénbe diadalmenet volt. Az Akropoliszt ünnepélyesen kivilágították, az utcákon és házakon mindenütt zászlók lengedeztek, a tömeg mirtus- és cipruszágakat tartott kezében és úgy üdvözölte a

bevonuló királyt és feleségét. Az uralkodó pár a lelkes fogadtatás felett érzett megindulásában könnyekre fakadt. A venizelisták és az idegen hatalmak képviselői nem vettek részt az ünnepségeken. Az antant-hatalmak nem rendelték vissza követeket, hanem belenyugodtak a tényekbe. Konstantin kijelentette, hogy lényegében folytatni akarja Venizelosz politikáját, sőt azzal a tervvel is foglalkozik, hogy később Venizeloszt visszahívja országába.

Ratifikálva

Budapest, dec. 22. (Saját tud.) Rómából jelentik: Az olasz király ratifikálta az adriai kérdés rendezése tárgyában Jugoszláviával Rapallóban megkötött szerződést. Cavaglia tábornok a szentesítésről értesítette a fiúmei olasz csapatok parancsnokát.

Poincaré mosakodik

Budapest, december 22. (Saját tud.) Párisból jelentik: A francia sajtó egy része azt a vádat emelte Poincaré ellen, hogy ő okozta a világháborút. Poincaré a lapokban megjelent vádaskodásokra a *Matin*-ban megjelent cikkében válaszol, amelyben védi magát és álláspontját. Többek között a következőket írja:

1914. július 31-én este gróf Széchenyi, a párisi osztrák magyar követ, a következőkről értesítette Berthelot tábornokot: Ha Szerbia megfelelő választ ad, a párisi osztrák-magyar követ garantálja azt, hogy a differenciákat el lehet simítani. — Berthelot Széchenyinek ezt a közlését mindenhová megtáviratozta, de már késő volt. Bécs örületében mindent felforgatott és a Széchenyi akciója eredménytelen maradt.

Dühöng a militarizmus

Hága, dec. 22. A holland kormány figyelemmel kíséri a szövetségesek fegyverkezését. A franciáknak az a szándéka, hogy október helyett áprilisban akarják kezdeni az ujoncozást, voltaképpen újabb létszámszaporítást jelent. Elmaradhatatlan, hogy ez az állandó fegyverkezés katasztrófát ne vonjon maga után. A holland lapok kiemelik, hogy Anglia basáskodása a tengereken a tengerek szabaddátételére vonatkozó minden kivánság merev visszautasítása és teljesen illuzóriussá teszi a nemzetek közti bé-

kés megegyezést sőt egészen feleslegessé a Népliga költséges működését.

Amerika segíti a németeket

Budapest, dec. 22. (Saját tud.) Bécsből jelentik: Az Egyesült-Államok képviselőházában legközelebb javaslatot terjesztenek elő arra nézve, hogy Németországnak 1 millió dollárt adjanak kölcsön, kedvező feltételek mellett.

A keleti Erisz-alma

Lyon, dec. 22. Lloyd George a parlament előtt nem volt hajlandó a Dardanellák kérdésében és Konstantinápolyt illetően nyilatkozni. Annyit azonban mondott, hogy a Dardanellákat angol, francia és olasz ellenőrzés alá helyezik, Görögországot azonban kizárják.

Meglepő fordulat

Budapest, dec. 22. (Saját tud.) Az angol kormány azt az utasítást adta athéni követének, hogy Konstantinnal ne tartson fenn semmi hivatalos összeköttetést.

Csicserin kikéri az orosz ügyekbe avatkozást

London, december 22. A „Le Temps” szerint Csicserin újabb jegyzéket intézett a nagyhatalmakhoz, amelyben tiltakozik az ellen, hogy Oroszország belső ügyeibe beavatkozzanak. (Dtü.)

Lázadást akartak szítani Konstantin ellen

Athén, dec. 22. Zimbrakisz, a thraciai görög csapatok parancsnoka lázadást akart Thraciában Konstantin ellen támasztani. A kísérlet megghiusult és Zimbrakisz kénytelen volt 70 tisztjével együtt Konstantinápolyba menekülni. (Dtü.)

Kényszermunka az árdrágitókra

Budapest, dec. 22. (Saját tud.) Az osztrák igazságügyminiszter törvényjavaslatot terjesztett elő arra nézve, hogy az árdrágitókat kényszermunkára itélik el.

A bolsevisták bosszút vettek a Krim lakosságán

Budapest, dec. 22. A Renastereának jelentik, hogy Krimben a bolsevisták rettenetes bosszút vettek a lakosságon, amiért vendégszeretettel tanusított Wrangel szemben. Két hét alatt több mint 13 ezer polgárt és katonát végeztek ki. Szebasztopolban valóságos mészárlást rendeztek, kivégezték az utolsóig azt az 500 kikötő munkást, akik segédkeztek Wrangel csapatainak behajózásában. Már az első napokban százával mészárolták le a hátramaradt polgári és katonai lakosságot. A szebasztopolai rendkívüli népbiztos egy előkelő szállodában telepedett le, amellyel szemben lévő téren folytak a kivégzések.

A kolozsvári lakáshivatal krónikájából

Réhling Alajos kálváriája

(Saját tud.) A kolozsvári lakáshivatal több korszakra oszló országos hírű krónikája Barbu kormánybiztosságával végződött. A puritán erkölcsi tisztaságot és hozzáférhetlenséget hirdető Barbu azzal a tiszteletreméltó nemes szándékkal jött, hogy kiseprí végre Augias istállóját. Ez a szándék azonban sajnos, csak szándék maradt. Bizonyosága ennek a Réhling-féle lakáskilakoltatás is, amelynek rövid története a következő:

Építésznek nem kell iroda

Réhling Alajos műépítész és építési vállalkozó több mint 22 éve polgára Kolozsvár városának. 1900 óta lakott a Szentegyház-utca 15. szám alatt egy három szoba konyhas lakásban és egy előszobás egy szobából álló irodahelyiségben. Most már nem lakik ott. Október 13-án karhatalommal kilakoltatták az irodahelyiségből és lefoglalták azt Juon Méra rendőrségi irnok számára, bizonyára azért, mert egy építésznek nincs szüksége műszaki irodára.

Ezt az első részleges kilakoltatást október 16-án követte a második. Ennek a napnak reggeli óráiban, Réhling távollétében megjelent a lakásán a lakáshivatal félelmes potentátja, a 108-as számú rendőr, névszerint Alexandru Makavé. A rendőr három fiatalembert hozott magával, Negru Emil, Cherrier Vilmos gyógyszerészeket és Buldurián Pável hivatalnokot, akiknek számára a lakáskormánybiztos névében a Réhling lakásából lefoglalt még két szobát, ugymint a hálót és az ebédlőt, annak összes butoraival együtt. Nagy kegyesen azonban meghagyták neki a konyhát és a harmadik udvari szobát, amelynek szélessége és hosszúsága mindössze 4-4 lépés, butorzata pedig csupán egy ócska, kiérdemesült öreg kanapé. Maga a lakásrekvirálás elég barátságosan ment végbe. Lakatos sal nyitották fel az ajtókat, majd azokat annak rendje és módja szerint bezárva, a kulccsal együtt el-távoztak.

Erőszak

Ugyanezen nap délután 3 óra-kor a hivatali kötelességét oly buzgón teljesítő 108-as rendőr, a három fiatalemberral ismét megjelent a lakásán, hogy utóbbiak abba végrelegesen belekölt zenek. A bezárt lakás előtt álldogáló Réhling-házaspár természetesen ez ellen az eljárás ellen tiltakozott. A tiltakozás vége az lett, hogy Réhling két tanu után akart szaladni, akik a lakás a való jogtalan beköltözést megállapítsák. Ebben a szándékában azonban Réhlinget a három ifju erőszakkal megakadályozta. Nem engedték őt a lakást elhagyni úgy, hogy az erőszak látára Réhlingné el is ájult. A kétségbeesett Réhling erre az utcai erkélyről kiáltott le segítségért, amit a véletlenül arra járó dr. Biró Balázs ügyvéd hallott meg, aki az építész könyörgésére elment a szomszédban lakó dr. Várady Aurél ügyvéd után, hogy őt Réhling segítségére küldje. Dr. Várady, Árkossy közjegyző helyettesével, Timár Lajossal fel is ment a szorongatott és személyes szabadságában megtámadott Réhlinghez. Sikertült is neki ékes jogi orációval a

Mégis átalakul Averescu kabinetje

Folynak a román-orsz tárgyalások. Költségvetés nélkül gazdálkodnak. Beváltják a bonokat

Bukarest, dec. 22. Hivatalos kör-kből jelentik, hogy a kormány átalakulása befejezett tény. Uj miniszterekként belépnek a kormányba: Goldis, mint Erdély-, Popoviciu mint Bukovina minisztere, Misu Antonescu mint igazságügyminiszter és Petroviciu mint a közmunka-ügy minisztere.

Tárgyalnak a szovjet-kormányval

Bukarest, december 22. A kamara tegnapi ülésének nagy részét Laurenciu erdélyi nemzeti párti képviselő korrupció-ügyének tárgyalása töltötte be. Laurenciu mosakodni próbált az elhangzott vádakra, de nem sikerült neki magát tisztáznia. Ennek következtében parlamenti bizottság fogja ügyét megvizsgálni. A külügyminiszter kijelentette, hogy a szovjet-kormányval tényleg van élénk szikratáviratváltás. Eddig azonban semmi végleges döntés nem történt. Így ez idő szerint még nem tehet bővebb nyilatkozatot.

Mintagazdálkodás

Bukarest, dec. 22. A Vittorol irja: Argetoianu miniszter a költségvetés ügyében hozzá intézett interpellációra azt felelte, hogy mivel április 1-ig már csak három hónap van a költségvetés elkészítésére, nem fogják a folyó évi költségvetést előterjeszteni, hanem megelégszenek a jövő évi költségvetés telerjesztésével. Ez tehát azt jelenti — írja a Vittorol, — hogy az ország továbbra is költségvetés

nélkül marad és hogy április elsején sem lesz költségvetés. Költségvetés nem is létezett és be sem volt terjesztve a parlament elé. Volt ugyan egy tervezet július elsején, de ezt a kormány is elejtette. Ugy a parlament, mint a kormány kötelezték magukat, hogy az új ülészak megkezdésekor meg fogják szavazni az új költségvetést. De sem a kormány, sem a parlament nem teljesítette ígéretét. Ilyen viszonyok közt nem lehet azon csodálkozni, ha a leu értéke Párisban 17-re esett. A pénzügyminiszter folyton a külföldön kószál és senki sem törődik komolyan a pénzügyi resszort ügyeivel.

Megint ígérk

Bukarest, dec. 22. Take Jonescu a nemzeti bankkal folytatott tárgyalásai után kijelentette, hogy legkésőbb nyolc napon belül megkezdik a negyvenszázalékos bonok kifizetését. A nemzeti bank az államtól 6 millió papírpénzt is kap a rubel beváltására.

Eredmény nélkül

Bukarest, december 22. A szenátusi merénylet ügyében a rendőrség megszakítás nélkül folytatja a nyomozást. Feljelentések alapján a szocialisták pártklubját is átvizsgálta, de minden eredmény nélkül. Egyáltalán az egész nyomozás eddigelé nem tudott semmiféle pozitív adatot felmutatni. Több le-tartóztatott egyént alibijük és ártatlanságuk bebizonyítása után szabadon kellett bocsátani.

három fiatalembert jobb belátásra bírni és Réhlinget önkényes fogságából kiszabadítani.

Réhling egy faistállóban

Dr. Várady Aurél a történeknán felment Barbuhoz a lakáshivatalba és Réhling részére jogorvoslást kért. Barbu azonban jogorvoslást helyett azt a kijelentést tette Váradyknak, hogy „ismerjük Réhlingeket, ki kell őket tenni a lakásból”. Ezek után nem maradt más hátra, mint panaszra menni a felsőbb fórumokhoz, annál is inkább, mert Réhling helyzete közben teljesen lehetetlenné vált. Kétezeregszáz leijjle bérelt lakásából formálisan kidobták s csak egy kis szobácskát hagytak meg a számára, ahol azt sem engedték meg neki, hogy a butoraiból legalább egy ágyot tartson meg a felesége részére. „Vegyén magának — mondták az új lakók — vagy ha nem tetszik, feküdjön a földön”. Mivel a megmaradt szobácska még a vízvezeték-től is el volt zárva s tekintettel arra, hogy Réhling ezért az egy szobáért képtelen volt a 2100 lei házbért tovább is fizetni, felmondta a lakást, ahol több, mint husz évig lakott. Különben sem merészelt új lakóival egy lakásban lenni. Kiköltözött hát a Lázár-utca 5. szám alatti építési telepére, ahol egy dűledező faistállóban húzódott meg feleségével együtt, épen most, télviz idején.

Szomorú ironiája a sorsnak, hogy az a Réhling Alajos, aki Kolozsváron a Nemzeti Színházat, a Színkört, az állami Gyermekekmenhelyt, a Honvéd-utcai állami elemi iskolát és még vagy 200 magánházat, hatalmas, büszke palotákat épített fel, — egy rongyos istálló-

ban ünnepli meg stilszerűen a béke és a szeretet ünnepét, a Karácsonyt.

Hiába keresi az igazságot

Addig is Réhling az igazsága keresésével tölti a drága idejét. Elment panaszra Methes prefektushoz, Tanasescu államtitkárhoz, Mihályi Tivadar meghatalmazott miniszterhez, az egységesítő bizottság elnökéhez, sőt írásban fordult magához a belügyminiszterhez is. Ezen a magas helyeken persze mindent megígértek. Jogorvoslást, fényes elégtételt s ami fő — lakást és irodát.

A belügyminiszter mindjárt intézkedett is. — Elrendelte, hogy Popescu táblabíró azonnal indítsa meg ebben a botrányos ügyben a legszigorubb vizsgálatot. Popescu táblabíró december 10-én d. u. 4 órakor be is idézte Réhlinget és két tanuját: dr. Várady Aurél ügyvédet és Timár Lajos közjegyző-helyettesét. Jegyzőkönyveket vétetett fel velük s bevezette a bűnügyi vizsgálatot. Közben azonban egy kis baj történt. Kipattant a lakáshivatal legujabb panamája, egy-két letartóztatás is volt, mire Barbu kormánybiztos lemondott. A lakáshivatal krónikáját most már az ügyészség örökíti meg az utókor számára. Popescu táblabíró is átadta hivatalát, úgy, hogy a Réhling-féle lakásrekvirálás végleges letárgyalása félbemaradt.

Az egész kis ügy most már úgy áll, hogy — ahogy se áll. A lakáshivatal panamáinak kiderítése tárgyában eljáró ügyészség a Réhling-féle lakásrekvirálást nem tartja bűnügynek és így fölöslegesnek véli azt érdemlegesen elintézni.

Mit mond Barbu?

Az ügy azonban másképen áll. Itt egy miniszterileg már elrendelt és folyamatba is vett vizsgálatról, tehát valószínűleg bűnügyről van szó. Barbu, volt lakáshivatali kormánybiztos ugyanis dr. Várady vallomása dacára azt állítja, hogy a 108-as számú rendőr és a három fiatal ember rekquirálásáról nem volt tudomása, sőt a kérdéses lakás lerekquirálását egyenesen meg is tiltotta. Ha Barbu ez az állítása való, akkor a 108-as számú rendőr és a három ifju hogyan kerülhettek az aláírt rekquiráló cédulához. Ez esetben azt jogtalanul és bűnös utonszerezhettem meg. Ha pedig mégis Barbu adta azt ki, akkor hivatalos hatalmával élt vissza, mert senkitől sem lehet az irodáját, lakását és butorait elvenni s ezzel az illetőt egész egzisztenciájától megfosztva, anyagilag tönkretenni.

Tessék a 108-as számú rendőrt, Alexandru Mákavét, Negru Emil, Cherrier Vilmos gyógyszerészeket és Buldurián Pável hivatalnokot — mint koronatanukat — eskü alatt kihallgatni. Ezek a vallomások feltétlenül világgosságot fognak vetni erre az egész történetre.

Az elmondottak alapján kíváncsian várjuk, meddig fog Réhling Alajos műépítész a családjával együtt istállóban lakni?

Amerikai írógépek

(Yost, Smith-Premier Remington stb.) kaphatók

LEPAGE papírüzletében, Cluj Kolozsvár, Status-palota.

Használt írógépeket veszünk.

Radio Hirdetési Iroda 206.

Kiválóan izletes, orvosilag is ajánlott

GLORIA

tápsörét hozta ismét forgalomba a MENDEL sörfőzde és kereskedelmi részvénytársaság, Torda.

Fiókraktár CLUJ.

AIDA MENTHOLOS SÓSBORSZESZ

(békebeli minőség)

Biztos szer rheuma ellen, a fejfájást egyszeri bedörzsölésre megszünteti, hűsít, izzadási ellen kitűnő szer, továbbá a legjobb szájviz, hajszer. Gyártja:

L'Adorant vegyészeti gyár, Nagyvárad—Oradea Mare.

Nagybani lerakat Kolozsvárott: Kurländer és Ullmann, Polonyi Sándor, Segesváry és Tsa utóda, Löw Rudolf, Goldfried, „Mercur”, Wertheimer, Kalmár r.-t. és minden jobb fűszerüzletben. László és Tsa. D'Or illatszertárakban.

Triska J.

Cluj, Strada Bartha Miklós-utca 14. szám.

Megérkezett külföldi szállítmányom

zongorák, pianinók.

Győződjék meg, hogy áram Romániában legolcsóbbak! Elsőrendű gyárak vezérelése. — Zenekonzervatórium, Marianus, Opera összes állami intézetek hangolója, javítója és szállítója.

Czink fest, tisztít.

Cluj. (Kolozsvár.)